

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus V. An accusationem necessariò debeat præcedere secreta
monitio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

non irrogat infamiam. Fagnan. in c. *non debet*. de Testib. n. 6.

76 Limitatur. 4. si accusatur Collegium.

Hinc pendente accusatione potest aliquis de Collegio promoveri, nisi persona illa in accusatione sit specialiter nominata. c. *Tantis Daniel*. dist. 81. Archid. in cit. c. n. 5.

Limitatur 5. si crimen sit ex levioribus; quæ autem sint gravia, quæ leviora, vide apud Fagnan. in c. *Omnipotens*. n. 17. & ea referuntur c. *Unum Orarium*. §. *alias*. dist. 25.

Limitatur 6. si crimen, quod aliàs infamem facit, sit occultum. Nam infamia legalis ex delicto nascitur; L. *Cognovimus*. ff. de variis & extraord. cognitionibus, sicut fama ex bonis moribus: neutrum autem eorum contingere potest sine publica rerum notitia. Covar. l. 3. Variar. c. 3. n. 2.

77 Ex his colliges, quod accusati opinio gravetur quidem in acquirendo ex sola pendentia accusationis, non tamen cujuscunque, sed legitimæ, & criminalis, super crimine gravi, inurente accusato notam infamiæ apud viros graves, & bonos. Hinc fit, quod, licet taliter accusatus, etiam ante sententiam, honores perere prohibeatur; secus tamen sit post annum, si per ipsum non stetit, quod minus causa expediretur. L. *Reus*. ff. de muneribus, & honoribus, & notat Gloss. in c. *Tantis Daniel*. V. *obrepit*. dist. 3. similiter Judex, licet infamis infamiæ facti, ex criminali accusatione pendente, non privatur exinde dignitate priùs obtentâ.

78 Coeterùm, licet accusationis pendentia præjudicet accusato *in acquirendo*, non præjudicat tamen *in acquisitis*, ut dictum est n. 72. Et ideo Notarius, accusatione pendente, potest conficere instrumenta, de quibus est rogatus. arg. L. *quodsi forte*. §. 1. & L. *Reo criminis*. ff. de solutionibus, & notat Gloss. in c. *sepè*. V. *Raza manes*. de appellat. Ex quo fit, quod accusatio superveniens non impediât jam promotum ab administratione, nisi sit suspectus de dilapidatione. Sic Fagnanus cit. n. 11. Secus est, si primò quis post infamiam promovendus esset. Hinc Sanch. l. 6. consil. moral. l. 6. c. 3. 2. d. 5. n. 10. censet, collationem beneficii, factam infami infamiæ juris, ipso jure nullam esse, ex c. *Infamibus*. de Reg. juris in 6. & c. *Cum in cunctis*. de Elect. §. *Inferiora*.

79 Dubitatur tamen, an si accusatus, pendente accusatione promotus est, promotio teneat, si postea per sententiam pronuntietur.

tur innocens? R. cum Goffredo in c. *fin*. de Testib. promotionem tenere, si appareret esse accusatum per calumniam, nimirum animo, ut à promotione impediatur. L. *qui de libertate*. ff. de liberalib. causis: secus, si accusatio facta esset ex justa, & rationabili causa. L. *qui status*. ff. de re militari, & L. *qui cum una*. §. *Reus*. eodem. Illud ad extremum nota, quod literæ ad beneficia, non factâ mentione de pendentia inquisitionis, vel accusationis, & collatio inde secuta, non valeat, Ratio est ex n. 78.

Præter hunc accusationis effectum, qui nascitur ex infamia per accusationem criminalem inductâ, alius quoque h. t. reperitur, qui est privato officii, & beneficii, faciendi in casu, quò Sacerdos in potatione pernoctavit, & totam noctem potando egit, postea verò manè Missam celebravit, ut dicitur c. *si constiterit*. 12. h. t. at hic effectus non est accusationis pendentis, sed plenè probatæ, ut patet ex textu ibi: *si de iis rationally convictus fuerit in judicio ante Episcopum, vel sine coactione confessus fuerit*.

ARTICULUS V.

An accusationem necessario debeat precedere secreta monitio?

Aliqui negant; cum accusatio non ordinetur ad emendationem peccatoris, sed ad punitionem propter bonum commune. Sic Navarr. c. *Inter verba*. corol. 6. n. 640. alii affirmant, præquiri eam in foro conscientie, ubi non est periculum in mora, & adest spes emendationis. Nam lex charitatis, ut minori damno, quo potest, damnis occurratur, jure naturali hoc postulat. Ita Sylvester. V. *Accusatio*. q. 3. Alii demum volunt, eam non præquiri, ubi est præceptum de accusando; secus, ubi non est. Sic Cajetanus cit. apud Sanch. Consil. moral. l. 6. c. 2. dubio 27. n. 2.

Sanchez porrò cit. à n. 4. distinguit, & affirmat, non requiri. 1. si quis accusaret solum ad reparationem sui damni; vel, si crimen esset publicum, & judex præciperet tale crimen accusare, secus, si esset occultum, & non publicum, licet Reipublicæ perniciolum, certissimâ tamen spe secururæ emendationis, si secreta monitio præmittatur, quia sic Reus nondum amisit possessionem honoris, & famæ; & malis, ut ponitur, satis cavetur.

Mihi videtur universaliter tenendum, 83 quo-

quoties moraliter certum est, præmissâ monitione secretâ, mala ex delicto occulto, non publico nascuntur, sufficienter cavenda in futurum; & jam secutis, reparationem, quæ potest per judicem, à Reo commonito adhibendam, non licere accusare, eâ monitione non præmissâ: quia tunc homini habenti bonum nomen, & honorem, citra causam, utrumque læderetur, quod est contrarium juri naturæ. Dixi, *si est moraliter certum*. Nam quo crimen aliquod est Reipublicæ perniciosius, hoc gravius bonum commune obligat, illud, & nascentes inde perniciosos effectus caveri: consequenter, nisi sciens illud habeat quasi omnimodam moralem securitatem, quod ex secreta monitione Reus desisteret, & futura cavebit, præterita damna reparabit, non licebit ei, saltè à denuntiatione abstinere; quia sic bona Reipublicæ præponderant bono hominis privati.

84 Si quæras, quomodo procedendum sit contra criminosos contumaciter absentes? quid faciendum jure civili spectato, dicitur L. 1. ff. & L. 1. cum sequenti. C. de *requirendis Reis*: Spectato autem jure canonico, quoties lite contestatâ constat, vel constare potest de delicto, & sententia potest executioni mandari, contra criminosum contumaciter absentem procedi potest ad sententiam condemnatoriam. c. *Decernimus*. 3. q. 9. junctâ Gloss. in summa ibi: *Decernimus, ut si adesse neglexerit, dilationem sententia* (intellige, ferendæ ut notat Gloss. ibidem) *non lucretur, sed* (ut notat Gloss. in casu) *ferant sententiam in illum tanquam contumacem; quia per suam contumaciam videtur de omnibus confiteri, esto non omnia delicta probentur*. Verùm de hoc ex professo agitur lib. 2. Tit. 14. de dolo, & contumacia; ubi plura in hac materia resolvuntur, cujusmodi est, quod Judex propter contumaciam Rei possit rem petitam sequestrare, & ipsum contumacem in expensis condemnare, ut dicitur ibidem c. 2. Item, quod, auctore contumace, testes recipi, & sententia ferri debeat, etiam lite non contestatâ, per c. 3. eodem &c.

ARTICULUS VI.

An in causis criminalibus admitti possit Procurator?

85 **R**esp. Spectato jure civili, non admitti, qui alieno nomine, & tanquam Procurator accuset; nisi accuset universitas. Tunc

enim ejus Syndicus admittitur per L. 1. §. 1. ff. quod cujusque Universitatis. Alius enim modus non apparet, quo accusare posset, cum non omnes convenire, & coram Judice comparere possint; & ideo etiam accusator per Syndicum respondere potest, ex eadem ratione. Ratio à priori est ex L. 13. §. 1. ff. de publicis judic. ibi: *ad crimen publici judicii persequendum frustra Procurator intervenit*. & L. 16. C. ad Legem Cornel. de falsis, ibi: *quamvis ita per Procuratorem accusationem persequi non potes*, & hoc propter inscriptionem tunc necessariam, ut dictum est n. 15. quæ tamen fuisset elusoria, si accusator aberat, & accusatio tendebat ad poenam capitalem, vel corporis afflictivam, seu relegatione majorem, ut observat Andreas Gaill. l. de pace publ. c. 10.

Limitari tamen debet hæc regula, ut 86 procedat solum, si agitur ad poenam capitalem, & corporalem; secus, si agitur ad poenam pecuniariam, vel similem; quia tunc executio poenæ non fit in persona Rei. L. 1. ff. an per alium. 2. ut non procedat spectatis moribus hodiernis; nam hodie inscriptio ad poenam talionis, *spectato jure civili*, cessavit, & accusator, si in accusando defecerit, solum condemnatur ad sumptus, & multam pecuniariam. Quoniam autem in foro Ecclesiastico (ut testatur Jul. Clar. cit. q. 12. n. 18.) adhuc requiritur inscriptio, in hoc foro Procurator accusantis de jure non admittitur extra casum in limitatione positum.

Quæres an in causis criminalibus ad 87 mittatur Procurator accusati? R. negativè. 1. ex jure canonico in c. *Veniens*. 15. h. t. ibi: *nec Procuratores ejus, in causa possemus recipere criminali*; deinde ex cit. l. 13. ibi: *frustra Procurator intervenit ad defendendum*; agitur autem ibi de casu, quo quis crimen persequitur in judicio publico; hoc autem intellige sic, ut in causis criminalibus Rei absentis procurator, seu defensor, *in merito ipsius causa* non admittatur. Nam in cit. l. 13. aperte negatur, *Reo admitti defensorem*, & statim subjungitur: *sed excusationes absentium Judicibus allegari; & si justam rationem habeant, sententiam differri*, ex quo textu illud rectè intelligitur, quod defensorem neget solum *in merito cause*; non in aliis, quæ sunt *extra*. Et ratio est, quia in criminalibus absens condemnari non potest L. 5. ff. de poenis, nec etiam Procurator in sua persona, cum innocens sit; ergo adesse debet ipse reus. Sunt